

२. संदर्भसूची :-

१. इनामदार ना.स. 'झुंज'
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
प्रथमा-१९६३
२. ओंक प्रमोद 'पेशवे घराण्याचा इतिहास'
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे
द्वितीया-१९९१
३. कर्वे स्वाती 'जयवंत दळवीची नाटके'
स्नेहवर्धन प्रकाशन, पुणे
प्रथमा-१९९३
४. कऱ्हाडे सदा 'शोकनाट्याचे साहित्यरूप'
लोकवाङ्मय गृह-पुणे .
प्रथमा-१९८६
५. कानहे मु.श्री. 'भाऊसाहेबांची बखर-एक विवेचन'
नूतन प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा- १० डिसेंबर १९७५
६. कामत कल्पना 'मराठी कादंबरीची नाट्यरूपांतरणे'
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई
प्रथमा-१८-९९

७. काळे कल्याण, 'भाषांतर मीमांसा (लेख)'
प्रतिमा प्रकाशन, पुणे
प्रथमा-१ ऑगस्ट १९९७
८. कुरुंदकर नरहर 'धार आणि काठ'
देशमुख आणि कंपनी, पुणे
द्वितीया - १९९०
९. कुलकर्णी अ.अ. 'प्रदक्षिणा - खंड दुसरा'
(१९४७ नंतरच्या, स्वातंत्र्योत्तर काळातील मराठी वाङ्मयाचा चिकित्सक
ऐतिहासिक आढावा)
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
संपादक -- सार्वजनिक वाचनालय, नाशिक
१०. कुलकर्णी अ.रा. 'मराठी सत्तेचा उत्तरार्ध भाग-३'
(१७६१ ते १८४८)
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
११. कुलकर्णी अ.रा., 'मराठ्यांचा इतिहास (मराठी सत्तेचा उत्तरार्ध खंड ३ रा)'
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे-३०
प्रथमा-१९८६
१२. कुलकर्णी अ.वि. 'साहित्यविचार'
प्रतिमा प्रकाशन
प्रथमा-१९६२

१३. कुलकर्णी अ. वि. 'साहित्यविचार'
प्रतिभा प्रकाशन, पुणे. १९९२
१४. कुलकर्णी अ. वि. 'मराठी नाट्यलेखन तंत्राची वाटचाल'
व्हीनस प्रकाशन, पुणे.
ऑगस्ट १९७६
१५. कुलकर्णी गो. म. 'नवसमीक्षा : काही विचारप्रवाह'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
प्रथमा-१९८२
१६. कुलकर्णी गो. म. 'मराठी साहित्यातील स्पंदने'
सुपर्ण प्रकाशन, पुणे. प्रथमा-१९८५
१७. कुलकर्णी भीमराव 'भाऊसाहेबांची बखर'
सिटी बुक स्टॉल, पुणे.
१८. कुलकर्णी भीमराव 'मराठी ऐतिहासिक नाटके'
जोशी-लोखंडे प्रकाशन, पुणे
नोव्हेंबर-१९७१
१९. कुलकर्णी वा. ल. 'वाङ्मयीन दृष्टी आणि दृष्टीकोन'
पॉप्युलर प्रकाशन
द्वितीया - १९६७
२०. कुलकर्णी वा. ल. 'साहित्य शोध आणि बोध'
पॉप्युलर प्रकाशन मुंबई १९६६

२१. कुलकर्णी वा. ल. 'मराठी नाटक आणि रंगभूमी'
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई. १९६३
२२. कुलकर्णी श्री. मा. 'कादंबरी समीक्षा'
उन्मेष प्रकाशन, नागपूर.
प्रथमा-१९७२
२३. केळकर द. के. 'मराठी साहित्याचे सिंहावलोकन'
मनोहर ग्रंथमाला पुणे १९९३
२४. कोतापळे नागनाथ 'साहित्याचा अन्वयार्थ'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा - १९९६
२५. छाडिलकर शुभदा 'मराठी कादंबरीची रंगयात्रा'
मानसन्मान प्रकाशन प्रथमा-१९८९
२६. गवळी पी. ए. 'मराठ्यांचा इतिहास'
कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
प्रथमा-१ जानेवारी १९९९
२७. गाठाळ साहेबराव 'मराठ्यांचा इतिहास' (History of Marathas) १६३० ते १८१८
कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
प्रथमा-जुलै १९९८
२८. गाडगीळ गंगाधर 'खडक आणि पाणी'
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई. द्वितीया - १९६६

२९. गिंडे वा.पु., 'वाङ्मयाचे अध्यापन'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
जानेवारी १९९४ (तौलनिक साहित्यस्वरूप चर्चा)
३०. ग्रामोपाध्ये गं.ब. 'मराठी बखर गद्य'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा-१९५२
३१. जाधव रा.ग. 'मराठी वाङ्मयाचा स्वतंत्र्योत्तर संदर्भ'
प्रतिभा प्रकाशन, पुणे.
प्र. २४ ऑगस्ट १९९८
३२. जोग ल.ग. 'महाराष्ट्रातील वाङ्मयीन प्रवाह -- कादंबरी'
चिरंजीव प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा - १९६३
३३. जोगळेकर गं. ना. 'मराठी वाङ्मयाचा अभिनव इतिहास'
(काही लेखक, काही साहित्यकृती १८०० ते १९२०)
स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा १९९१
३४. जोगळेकर सुषमा 'आधुनिक मराठी नाटक : आशय आणि आकृतिबंध'
गोकुळ मासिक प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९९६

३५. जोशी लक्ष्मणशाल्मी 'आधुनिक मराठी साहित्याची समीक्षा आणि सिद्धांत'
व्हीनस प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९७२
३६. जोशी श.ना. 'पानिपतचा रणसंग्राम-नाना फडणीस यांचे शब्दात'
प्रकाशक-गो.जा. कुंटे,संगली.
प्रथमा-१९६५
३७. जोशी श.ना. 'भाऊसाहेबांची बखर - १९७२'
पुणे विद्यार्थी गृह प्रकाशन
आवृत्ती ९ वी १९७२
३८. ठाकूर रविंद्र 'साहित्य समीक्षा आणि संवाद'
दिलीपराज प्रकाशन प्रा.लि., पुणे.
प्रथमा- १५ ऑगस्ट १९९९
३९. डोळके सुरेश म. 'संशोधन समीक्षा'
कोलारकर प्रकाशन, नागपूर.
प्रथमा-१९९८
४०. तारे जयंत 'नाटक एक आव्हान'
अनुबंध प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९९८
४१. दुंडगेकर ना.स. 'शोकनाट्याचे अंतरंग'
नवसाहित्य प्रकाशन, बेळगांव. २६ ऑगस्ट १९७८

४२. देशपांडे अ. ना. 'आधुनिक गराठो वाङ्मयाचा इतिहास खंड -१'
(ऐतिहासिक कादंबरी उदय, भाषांतरित व रूपांतरित नाटके यावर चर्चा)
प्रथमा १९५४
४३. देशपांडे कुसुमावती 'मराठी कादंबरी पहिले शतक - १८५० ते १९५०'
मुंबई मराठी साहित्य संघ प्रकाशन
द्वितीया - १९७५
४४. देशपांडे बालशंकर 'कादंबरी विवेचन आणि विश्लेषण'
स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
प्रथमा १९९८
४५. देशपांडे बालशंकर 'कादंबरी : विवेचन आणि विश्लेषण'
स्नेहवर्धन पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा-१९९८
४६. देशपांडे वि.भा. 'नाट्यव्यक्तिरेखाटन-पौराणिक ऐतिहासिक'
नवीन उद्योग, पुणे
प्रथमा-२७ एप्रिल १९९६
४७. देशपांडे वि.भा. 'नाट्यसमीक्षा-काही दृष्टीकोन'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा-जानेवारी १९८५
४८. देशपांडे वि.भा. 'नाट्यरंग'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे. प्रथमा-१९८६

४९. देशपांडे वि.भा. 'नाट्यसमीक्षा-काही दृष्टीकोन'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे. प्रथमा-१९८५
५०. देशमुख गोपाळ 'मराठी दौलतीचे नारी शिल्प'
देशमुख आणि कंपनी, पंढरपूर
प्रथमा-ऑगस्ट २०००
५१. नेमाडे भालचंद्र 'वाङ्मयीन शैली आणि तंत्र'
साकेत प्रकाशन, औरंगाबाद.
५२. पगडी सेतूमाधव 'मराठ्यांचे स्वातंत्र्ययुद्ध'
जोशी आणि लोखंडे प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९६२
५३. पगडी सेतूमाधव 'पानिपतचा रणसंग्राम भाग - १'
मुंबई मराठी ग्रंथालय, इतिहास संशोधन मंडळ, मुंबई
प्रथमा-१९६१
५४. परांजपे शि.म. 'मराठ्यांच्या लढायांचा इतिहास'
चित्रशाळा प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९३४
५५. पवार जयसिंगराव 'मराठी साम्राज्याचा उदय आणि अस्त'
अजब प्रकाशन, कोल्हापूर.
प्रथमा-१९७६

५६. पाटील विश्वास 'पांगिरा'
राजहंस प्रकाशन, पुणे.
तृतीया - १९९९
५७. पाटील विश्वास 'महानायक'
राजहंस प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा - १९९६
५८. पाटील विश्वास 'झाडाझडती'
राजहंस प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा - १९९१
५९. पित्रे का.ग. 'मराठ्यांचा युद्ध इतिहास (१६०० ते १८१८)'
कॉन्टिनेन्टल प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा - २०००
६०. बर्वे चंद्रशेखर 'तेड्डुलकरांची नाटके'
राजहंस प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा - सप्टेंबर १९८७
६१. बांदिवहेकर चंद्रकांत 'मराठी कादंबरी चिंतन आणि समीक्षा'
मेहता प्रकाशन, कोल्हापूर
प्रथमा - १९८३
६२. बांदिवहेकर चंद्रकांत 'मराठी साहित्य : परिदृश्य'
वाणी प्रकाशन, नवी दिल्ली. प्रथमा - १९९७

६३. बांदिवडेकर चंद्रकांत 'मराठी कादंबरी चिंतन आणि समीक्षा'
मेहता प्रकाशन, कोल्हापूर.
प्रथमा-१९८३
६४. बागुल प्रशाकर 'मोहरा इरेस पडला'
मनोरमा प्रकाशन, मुंबई.
प्रथमा-२०००
६५. बांदिवडेकर चंद्रकांत 'मराठी कादंबरीचा इतिहास (१९२० ते १९४७)'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे - ३०
प्रथमा - १९८९
६६. बापट प्र. वा/ 'मराठी कादंबरी - तंत्र आणि विकास'
व्हीनस प्रकाशन, पुणे
तृतीया - १९६७
६७. बापट वसंत 'तौलनिक साहित्यअभ्यास'
मौज प्रकाशन गृह आंतरभारती, मुंबई
प्रथमा-सप्टे. १९८१
६८. बेडेकर दि.के. 'साहित्य विचार'
पॉप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
प्रथमा-१९६४
६९. बेडेकर दि.के. 'विचारयाना, ऐतिहासिक कादंबरी काही विचार'
लोकवाङ्मय गृह प्रकाशन, मुंबई. १९७५

७०. बेडेकर दि.के. 'साहित्य निर्मिती व समस्या'
लोकवाङ्मय गृह प्रा.लि., मुंबई
तृतीया १९८५
७१. ब्रम्हे गो.द. 'मराठी नाट्यतंत्र'
सुविचार प्रकाशन मंडळ, पुणे.
प्रथमा-१-११-१९६४
७२. भवाळकर तारा 'मराठी नाट्यपरंपरा'
शोध आणि आस्वाद
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
प्रथमा-१९८५
७३. भावे निलिमा 'राजसत्तेच्या फटीमधून पेशवेकालीन स्त्रिया'
पाॅप्युलर प्रकाशन, मुंबई.
द्वितीया-१९९७-९८
७४. भावे / दाते 'वाङ्मयप्रकार नाटक-एक अभ्यास'
अजब पुस्तकालय, कोल्हापूर.
प्रथमा-१९८०-८१
७५. मनोहर मुक्ता 'मराठी नाटकातील स्त्री प्रतिमा'
सुगावा प्रकाशन, पुणे
प्रथमा-जुलै १९८८

७६. मोटे ह.वि. 'त्र्यंबक शंकर शेजवळकर निवडक लेखसंग्रह'
 प्रकाशक-ह.वि.मोटे, मुंबई
 (पानिपत १७६१ची अप्रकाशित प्रस्तावना, सदाशिवरावभाऊ आणि दिल्लीचे
 तख्त)
 प्रथमा-२६ जानेवारी १९७७
७७. वाळिंबे रा.श. 'मराठी नाट्यसमीक्षा (१८६५ ते १९३६)'
 पुणे विद्यापीठ प्रकाशन, पुणे.
 प्रथमा-१९६६
७८. विरादार वसंत 'आधुनिक मराठी वाङ्मयाचा इतिहास (१९१८ ते १९९९)'
 कैलाश पब्लिकेशन्स, औरंगाबाद
 प्रथमा - ऑगस्ट १९९९
७९. शहा वि. भा. 'मराठी ऐतिहासिक कादंबरी : एक अभ्यास'
 मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे.
 प्रथमा-१९९८
८०. शहा वि.भा. 'मराठी ऐतिहासिक कादंबरी : एक अभ्यास'
 मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
 प्रथमा-सप्टेंबर १९९८
८१. शेजवळकर त्र्यं.शं. 'पानिपत-१७६१'
 जोशी आणि लोखंडे प्रकाशन, पुणे.
 प्रथमा- १४ जानेवारी १९६१

८२. शेळके शुभदा 'काही नाटके काही नाटककार'
शताका प्रकाशन, गुंबई.
प्रथमा जून १९८९
८३. सरदेसाई गो.स. 'मराठी रियासत मध्य विभाग-३'
(पानिपत प्रकरण - १९४७-१७६१)
भारत इतिहास संशोधन मंडळ, पुणे
प्रथमा-१९३०
८४. सरदेसाई गो.स. 'मुसलमानी रियासत खंड-२'
पॉप्युलर प्रकाशन, पुणे.
पाचवी आवृत्ती-१९९३
८५. सरदेसाई गो.स. 'मराठी रियासत (१७५० ते १७६१)'
भारत इतिहास संशोधन मंडळ, पुणे
८६. साठे वि.द. 'मराठी नाट्यरचना - तंत्र आणि विकास'
क्लीनस बुकस्टॉल, पुणे.
प्रथमा-१९५५
८७. सारडा शंकर 'ग्रंथविशेष'
मेहता पब्लिशिंग हाऊस, पुणे
प्रथमा- जानेवारी १९९१
८८. सारडा शंकर 'ग्रंथ संवत्सर'
पुष्प प्रकाशन, औंध पुणे. प्रथमा-१९९३

८९. सार्वजनिक वाचनालय 'वसंत कानेटकर : साहित्यवेध'
सार्वजनिक वाचनालय, नाशिक.
प्रथमा-१९९९
९०. साम्बडकर प्र.ल. / 'मराठी सत्तेचा विकास आणि न्हास'
साधना प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९७४
९१. हस्तक उषा 'कादंबरी आणि मराठी कादंबरी'
साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद.
प्र.नो.९३
९२. हस्तक उषा 'कादंबरी आणि मराठी कादंबरी समीक्षा लेख'
साहित्यसेवा प्रकाशन, औरंगाबाद
प्रथमा-नोव्हेंबर १९९३
९३. हात ऋणंगलेकर म.द. 'साहित्यविवेक'
प्रतिमा प्रकाशन, पुणे.
नोव्हेंबर १९९७
९४. हेरवाडकर र.वि. 'पेशव्यांची बखर'
व्हीनस प्रकाशन, पुणे.
प्रथमा-१९७५
९५. हेरवाडकर र.वि. 'पानिपतची बखर'
व्हीनस प्रकाशन, पुणे. द्वितीया १९७२

वृत्तपत्रे मासिके व दिवाळी अंक :-

१. दै 'ऐक्य' 'रणांगण' (अक्षररंग)
अरुण गोडबोले
२३ नोव्हेंबर १९९९, सातारा, पृ.५
संपादक-सुरेश पळणिटकर
२. दै 'ऐक्य' 'पानिपच धगधगतं अक्षरनाट्य!' (अक्षररंग)
अरुण गोडबोले
२१/१२/१९९९, सातारा, पृ.५
संपादक-सुरेश पळणिटकर
३. दै 'तरुणभारत' 'मुलाखत' (विश्वास पाटील)
२ सप्टेंबर १९९९, सातारा, पृ.६
संपादक-किरण ठाकूर.
४. दै 'गुळारी' 'पुन्हा सुभाषचंद्र बोस' 'अक्षरभेट'
रविप्रकाश कुलकर्णी
७ ऑक्टो २००१, सातारा, पृ.४
संपादक-प्रतापसिंह जाधव.
५. दै 'महाराष्ट्र टाइम्स' संपादकिय लेख
७/१०/२००१, मुंबई, पृ.४
संपादक-कुमार केतकर.

६. दै 'थुवा सकाळ' 'नाट्यनिर्मितीतला राजा राजगोपाळ मयेकर'
२३ नोव्हेंबर २००१, औरंगाबाद.
संपादिका-विजया पाटील.
७. दै 'लोकमत' 'मोहन वाघ यांचा योग्य गौरव!'
(चित्रगंधा-नाट्यसंमेलन विशेष)
६ नोव्हेंबर १९९९, पुणे, पुरवणी.
संपादक-मंगेश पाठक

भासिके व दिवाळी अंक :-

१. अंजली 'कादंबऱ्यावरून नाटक'
जयवंत दळवी
मे १९८०
२. अंतर्नाद 'अभिप्राय/प्रतिक्रिया'
कोंडविलकर माधव
फेब्रुवारी १९९९
३. अंतर्नाद 'अभिप्राय/प्रतिक्रिया'
वडेर प्रल्हाद
जानेवारी १९९९
४. किस्वीम 'कल्पनेच्या तयारीला अभ्यासाची उभारी'
पाटील विश्वास
दिवाळी-१९९५

५. चिचलेखा 'नेताजीच्या शोध्यात ब्रह्मदेशात'
विश्वास पाटील
दिवाळी अंक-१९९९
६. तरुण भारत 'महानायका'ची झाडाझडती आणि पानिपतदेखील...!
विद्या सप्रे
दिवाळी अंक-१९९९
७. नवभारत 'नाटक-चित्रपट (तुलनात्मक माध्यमविचार)'
वनारसे शामला
रंगभूमी विशेषांक मे, जून-१९८५
८. पद्मगंधा 'पानिपत'
(एक लेखक एक पुस्तक)
विश्वास पाटील
दिवाळी - १९९९
९. महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका अंक क्र. २८८ 'मराठी कादंबऱ्यांची नाट्य रूपांतरणे: काही विचार'
डॉ. वि. भा. देशपाडे
जानेवारी-फेब्रुवारी-मार्च-१९९९
१०. महाराष्ट्र साहित्य पत्रिका अंक क्र. २४८ 'पानिपत: विश्वास पाटील एक भव्य साक्षात्कार'
डॉ. द. ता. भोसले
जानेवारी - मार्च १९८९

११. रसरंग 'ऐतिहासिक नाटके:आढावा'
डॉ.वि.भा.देशपांडे
दिवाळी-१९९९
१२. रुची 'रणांगण रंगलेच नाही!'
नार्दक के.डी.
मे १९९९
१३. ललित '१९८८ मधील कादंबरी'
सायनेकर मुरलीधर
एप्रिल-१९८९
१४. ललित 'पानिपत'
शिरवाडकर वि.वा.
सप्टेंबर-१९८८
१५. ललित 'काय लिहिताय? काय वाचताय?'
चौगुले वि.श.
फेब्रुवारी १९९२
१६. ललित '१९८८ मधील उल्लेखनीय कादंबऱ्या'
संपादकिय- १९९९
१७. ललित 'स्वागत'
(विश्वास पाटील, अनंत गुरव)
संपादकिय, ऑक्टोबर १९८९

१८. लोकमत 'लेखनासाठी परिश्रम घेण्यात मी कधी कसूर ठेवत नाही.'
मीना वैशंपायन
दिवाळी अंक-२००१
१९. लोकप्रभा 'पानिपची धगधगती शोकांतिका'
गजेंद्रगडकर मोनिका
९ एप्रिल १९९९, मुंबई,
२०. लोकप्रभा 'पानिपतचे रणांगण'
महाटी गुण-दुर्गुणांचा आरसा
पाटील विश्वास
९ एप्रिल १९९९
२१. साहित्यसूची नाट्यविशेषांक 'कथा-कादंबरीचे नाट्यरूपांतर'
गं.ना. जोगळेकर
दिवाळी अंक-१९८६
२२. साप्ताहिक सकाळ 'रणांगण' चं पानिपत का झालं?
(मालिकांच्या चक्रव्यूहात मराठी नाटक!)
वेदपाठक हर्षदा
२८ जुलै २००१